

ALLIANSSIN LAUSUNTO LUKIOLAKIESITYKSEEN

Opetus- ja kulttuuriministeriölle 7.3.2018

Suomen Nuorisoyhteistyö - Allianssi ry:n lausunto hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Pähkinäkuoressa:

Hyvää:

- Oikeus opinto-ohjaukseen
- Oikeus erityisopetukseen
- Mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamista
- Aikaisemmin hankittu osaaminen tunnustetaan
- Ylioppilaskokeiden uusimisrajoituksista luovuttaisiin

Kysymysmerkki:

- Huomioiko opintopisteet itsenäisen opiskelun / kuormitus

Huonoa:

- Ei velvollisuutta puuttua kiusaamiseen
- Ei yhtenäistä katsomusainetta
- Ei aidosti maksutonta toista astetta
- Koulutuksen laadunhallintaan tarvittaisiin paikallisen kehittämisen tueksi valtakunnallinen opiskelijapalautejärjestelmä

Allianssi on tyytyväinen, että lakiluonnokseen on kirjattu opiskelijan oikeus henkilökohtaiseen opinto-ohjaukseen sekä ilman opiskelupaikkaa jääneen ylioppilaan oikeus opinto-ohjaukseen vuosi valmistumisensa jälkeen.

Allianssi on tyytyväinen siihen, että lakiluonnoksessa esitetään opiskelijalle oikeutta erityisopetukseen.

Lukioiden ja korkeakoulujen yhteistyö on yksi lukiouudistuksen keskeisistä kehittämiskohteista. On myönteistä että esityksen mukaan koulutuksen järjestäjien tulisi järjestää osa opinnoista yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. Yhteistyön on kuitenkin oltava alueellisesti tasa-arvoista ja siihen on varattava riittävät resurssit.

Allianssi pitää myönteisenä, että lukion opetus olisi lisäksi järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan. Allianssin mielestä lukiolaisten mahdollisuuksia kansainvälisiin kokemuksiin on helpotettava, esimerkiksi kehittämällä ERASMUS+ -ohjelmaa tähän suuntaan.

Allianssi pitää hyvänä, että opiskelijalla on oikeus saada aikaisemmin hankkimansa osaaminen tunnistetuksi ja tunnustetuksi. Tällainen osaaminen voisi olla esimerkiksi muussa koulutuksessa, työelämässä tai harrastus- ja järjestötoiminnassa hankittua.

Allianssin mielestä esitys siitä, että ylioppilastutkinnon kokeiden uusimiskertoja koskevista rajoituksista luovuttaisiin on hyvä asia. Ylioppilaskokeessa epäonnistuneelle mutta arvosanoistaan ja tulevaisuudestaan kiinnostuneelle oppilalle pitää antaa mahdollisuus joka tilanteessa parantaa

arvosanojaan.

Korkeakouluysteistyöhön liittyy myös esitys opintopisteisiin siirtymisestä lukiokoulutuksessa. Näin lukion ja korkeakoulujen käyttämä mitoitus olisi yhdenmukainen, mikä voisi helpottaa korkeakouluopintojen hyväksilukua lukio-opintoihin. Avoimeksi esityksen perusteluissa jää kuitenkin se, huomioisiko opintopisteet myös lukiolaisten itsenäisen opiskelun. Opintopisteeseen sisältyvän työmäärä ei saa aiheuttaa opiskelijalle ylimääräistä kuormitusta. Opintopiste-käsitettä on muutenkin syytä avata enemmän lukiouudistuksen jatkovalmistelussa.

Lakiluonnokseen on jäänyt kuitenkin myös merkittäviä puutteita. Tällaisia ovat esimerkiksi kiusaamiseen puuttuminen. Allianssin mielestä lukiolakiin olisi lisättävä nimenomaiset säännökset kiusaamiseen ja häirintään puuttumisesta.

Yhdenvertaisuuden ja lapsen oikeuksien näkökulmasta on ongelma, että elämäkatsomustieto olisi edelleen kielletty evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluvilta samoin kuin muilta nuorilta, joiden uskontoa kunnassa opetetaan. Sen sijaan uskontokuntiin kuulumaton opiskelija voi valita uskonnon opetukseen osallistumisen. Ylipäätään yleissivistävässä opetuksessa olisi syytä siirtyä yhteen kaikille yhteisen katsomusaineen opiskeluun.

Opetus peruskoulussa ja toisella asteella on maksutonta, mutta lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelijoilla on velvollisuus itse hankkia opinnoissa välttämättömät oppikirjat, välineet ja tarvikkeet sekä vastata tutkintomaksuista. Peruskoulun jälkeinen koulutus ei ole yhdenvertaisesti kaikkien nuorten ulottuvilla. Lukiolakia uusittaessa olisi mahdollisuus edistää toisen asteen maksuttomuutta ja todellista mahdollisuuksien tasa-arvoa, joka turvaisi nuorten koulutusmahdollisuudet.

Koulutuksen laadunhallintaan tarvittaisiin paikallisen kehittämisen tueksi valtakunnallinen opiskelijapalautejärjestelmä. Palautejärjestelmä tarjoaisi koulutuksen järjestäjille vertailukelpoista tietoa opiskelijoidensa itsearvioinnista sekä tyytyväisyydestä koulutuksen järjestämiseen. Opiskelijoille kysely mahdollistaisi systemaattisen ja matalan kynnyksen tavan osallistua koulutuksen sisällön suunnitteluun ja kehittämiseen, minkä mahdollisuuksista opiskelijat ovat nykyään heikosti tietoisia.

Helsingissä

7.3.2018

Anna Munsterhjelm
pääsihteeri